

Alleen?

Eenakter door Frans Busschots

Alle informatie en opvoeringsvoorwaarden bij Almo

Alleen?

Eenakter **door** Frans Busschots

Personen:

2D 2H

Jean Vercammen, componist, gehuwd met Ilse

Luc Dubois, dokter

Maria, verpleegster

Ilse, vrouw van Jean

Decor:

Achteraan: (te verdelen over de volledige achterkant) Bordjes zelfstandig opgesteld of papieren aan achterwand vastgemaakt, zeker hoog genoeg. **JANUARI APRIL JULI OKTOBER**

Aan de rechterkant: bijna vooraan een tafel met 2 stoelen
Links en rechts midden opkom en eventueel ook achteraan.

Rechts, bijna vooraan een tafel rechts: een tafel met twee stoelen. Jean zit op een stoel met face naar de zaal. Hij heeft even daarvoor een colloscopie ondergaan en is nog een beetje suf. Hij kijkt voor zich uit. Verpleegster Maria op met bord met boterhammen en tas koffie.

Maria Meneerke Jean Vercammen? (Jean knikt) 4 boterhammen met kaas en lekkere koffie. (bekijkt papiertje) Tjin: jij woont in mijn straat. Kerkstraat 9.

Jean En jij?

Maria Nummer 15. Zal ik de koffie uitschenken? Lekkere koffie, ruik je dat niet?

Jean Lekkere koffie? En de boterhammen dan?

Maria Ik lust geen bruin brood. Kan lekker zijn. (zet alles op tafel) Smakelijk. (af)

Jean kijkt naar de boterhammen, inspecteert of er voldoende kaas tussen zit, opent het kleine thermosflesje en schenkt zich een tas koffie in. Doet melk in koffie, drinkt, eet van de boterhammen.

Luc (op, met papiertjes in de hand, kijkt op papiertje.) Mijnheer Jean Vercammen? (Jean knikt, een beetje afwezig) Je mag straks het ziekenhuis verlaten. Heb je een chauffeur voorzien?

Jean De huisdokter had me ingelicht. Een buurman komt me halen. Ik moet maar even op voorhand bellen.

Luc (knikt, kijkt op papiertje) De colloscopie is vlot verlopen? (Jean knikt) Het resultaat is niet zo best. Zal ik eerst met het slechte nieuws beginnen? Je hebt kanker aan de dikke darm. En het goede nieuws? Het is nog niet uitgezaaid.

De mededeling gaat als een schok door hem heen, ook al is hij nog gedeeltelijk verdoofd.

Jean Kanker?

Luc (zet zich in de andere stoel) We moeten opereren. Halen er een stukje tussenuit en als alles goed gaat... en daar is alle reden voor, als alles goed gaat mag je na de operatie, enkele dagen later naar huis.

Jean En geneest dat, dokter?

Luc Tegenwoordig heb je veel kans om te overleven. Ik weet het: kanker is een vreselijk woord. Maar men moet geloven, blijven geloven.

Jean Hoeveel kans heb ik, dokter?

Luc 60-70 % om volledig te genezen, zeker!

Jean En die andere 30%?

Luc (klopt Jean op de schouder) Jij haalt het, meneer Jean Vercammen. En als het eens wat moeilijk wordt dan mag je mij altijd bellen, dag en nacht! Blijven geloven, blijven geloven! Wanneer gaan we opereren? Liefst zo vlug mogelijk, ...

Jean Morgen?

Luc (lacht) Neen, dat kan niet! (kijkt op een van de papiertjes) Maandag om acht uur binnen komen, nuchter en dinsdag lukt het dan wel. (kijkt op uurwerk) Ik moet nog twee kamers doen. (geeft Jean een hand) Tot maandag! En veel succes! (af)

Jean eet verder van zijn boterhammen, nu nog trager dan voorheen. Verpleegster Maria op met papieren in de hand. Blijft bij de deur staan.

Maria Meneerke Vercammen, je komt maandag terug, heb ik gehoord. Het valt wel mee. (kijkt in zijn tas) Zal ik je wat koffie inschenken? (ze wacht het antwoord van Jean niet af en schenkt zijn tas terug vol, zet koffiepote neer, kijkt op papieren) Hier het papier voor je huisdokter en dit moet je maandag meebrengen. (geeft hem een hand) Er is nog koffie in de pot. Geniet maar van je boterhammen. (af)

Jean kijkt voor zich uit en eet verder van zijn boterhammen.

Verlichting op Jean langzaam naar minimum. Verlichting op Ilse langzaam naar max.

Ilse is het vrouwtje van Jean. Ze werkt in een bedrijf waar groenten verpakt worden (voor soep, mosselen, koude schotels, ... Het is een wulps vrouwtje. Is nogal veel met zichzelf bezig.

Ze is druk bezig met vakantiefolders, heel de tafel, achteraan links ligt er vol van.

Die tafel bevindt zich achteraan links, onder de tekst januari. Die tafel wordt verder in het verhaal regelmatig verplaatst. Zo wordt aangeduid dat de ziekte van Jean in de tijd een evolutie doormaakt.

De tafel kan best op wieltjes gemonteerd worden, de twee bijhorende stoelen kunnen er door Jean of iemand anders telkens bijgeplaatst worden.

Op de tafel een telefoon en ook enkele muziekbladzijden en een cd-speler en balpen.

Jean kijkt naar zijn vrouw die helemaal bezig is met de reisfolders.

Ilse (tot Jean terwijl ze in de folders kijkt) Kreta lijkt mij het beste. Vol leven. Retsina en Griekse salade. Prachtige landschappen en alle hotels hebben ten minste twee zwembaden. En voor het eten, jouw zwakke plek: altijd buffet. Warm en koud...

Jean (zet zich, kijkt somber voor zich uit) Ga je alleen of reist Lieve mee?

Ilse En jij dan?

Jean Ik heb kanker!

Ilse (terwijl ze in de brochures bladert) Ja, en dan? Iedereen heeft kanker, tegenwoordig.

- Jean (kwaad) Ja en ik ga er misschien van dood!
- Ilse Jij hebt altijd chance gehad. En waarom zou jij dat vandaag niet overleven? Met de pilletjes en drankjes die ze tegenwoordig allemaal uitgevonden hebben, en met die chemo en straling en zo, ... (recht) Gun je mij dat niet dat ik met vakantie ga? Of heb je iets tegen de Grieken?
- Jean Nu had ik eens een klein beetje begrip van je verwacht. Een klein beetje medelijden, een klein beetje... Ik dacht zelfs om deze avond nog eens intiem te zijn, voordat ik geopereerd word. Nog eens samen zijn, wij met ons twee.
- Ilse Jean, dat is niet dringend. Ik voel geen behoefte om me nog eens extra vroeg uit te kleden.
- Jean Ja, je hebt gelijk. Als wij te intiem zijn, dan verlies je een stukje van je zelfstandigheid.
- Ilse (recht) Ik ga naar Lieve. Zij zal met mij wel meegaan. Alleen is toch maar alleen, niet? (net voordat ze afgaat met pak folders onder de arm) En uwe kanker, dat lost zich wel op. Blijven ademen, lieve Jean! (af)

Jean zet zich, even heel stil, pakt de papieren van de reisbureaus samen en legt ze op de hoek van de tafel. Slaat kwaad met vuist op de tafel. Kwaad en verdriet.

Dokter neemt plaats aan de tafel midden rechts en bladert in de dossiers.

Verlichting op tafel dokter naar max. en verlichting op tafel Jean naar min.

- Maria (op gevolgd door Jean) Mijnheer Vercammen, dokter. (Maria, geeft dossier van dokter)
- Luc Ga maar zitten, mijnheer Vercammen. En hoe maak je het?
- Jean Suf, maar voor de rest goed.
- Luc (nadenkend) Mijn dochtertje zingt alle dagen een nieuw liedje van een zekere Jean Vercammen, tekstschrijver en componist. Is dat familie?
- Jean Neen. Ik schrijf al jaren zelf liedjes.
- Luc Dus jij bent zelf die componist? Geweldig. Proficiat, meneer Vercammen! Stel dat je bovenaan op de top tien komt te staan? Dat opent nog perspectieven! Ik zal mijn dochtertje zeggen dat ik je vandaag gezien heb, in mijn praktijk.
- Maria (terug op met een dossier van de volgende patiënt, legt dossier op de tafel) Dokter, de volgende patiënt...
- Luc (tot Maria) Wist jij dat mijnheer Vercammen het liedje Tikketikketak, dat mijn dochtertje van 's morgens tot 's avonds zingt, geschreven heeft. Ik wist niet dat

wij zo een belangrijke componist als patiënt hebben. En schrijf je nu nog muziek, alle dagen?

Jean (zucht) Neen, dokter. Sinds ik geopereerd ben, ontbreekt me alle inspiratie.

Maria Schrijf gewoon muziek met witte bolletjes, die zwarte, daar is veel te veel werk aan. Schrijf muziek zonder woorden! Je kunt later nog aanvullen!

Jean Bedankt, maar zo werkt het niet. Ik heb geen inspiraties, geen gevoel, ...

Luc (bladert in dossier) Het ziet er goed uit. Alleen moet je nog een paar maanden wachten totdat we alle resultaten van de chemo hebben. Ik zie je binnen twee maanden terug. Hopelijk heb je ondertussen al enkele composities gemaakt. Volhouden doet genezen! (geeft een hand aan Jean).

Maria (tot Jean, min of meer vertrouwelijk) Eerst witte bolletjes en later kun je die nog inkleuren! Ik noteer de volgende afspraak wel.

Jean af.

Belichting op bureel dokter langzaam naar minimum.

Ondertussen wordt de tafel en 2 stoelen van de woonkamer van Jean verplaatst naar het bordje April. Zo wordt aangeduid dat de volgende scène zich later afspeelt.

Belichting op tafel en 2 stoelen van Jean. Jean is bezig aan een compositie. Maar het lukt niet. Hij schraapt en zingt een paar woorden, kijkt voor zich uit. Als lied wordt vooropgesteld De Zee (F. Busschots/L. Adams) tekst in bijlage.

Maria (staat plots voor Jean. Vermits er geen deuren of bellen zijn, blijft ze op een meter afstand van Jean staan.) Hallo, mag ik binnen komen?

Jean (kijkt traag op, hij is niet gelukkig omdat de compositie niet vlot.) Ja, (kijkt naar Maria) Jij.

Maria Neen, ik. Witte bolletjes en zwarte bolletjes, weet je nog?

Jean Neen! Daarbij: het vlot niet. De muziek zit niet meer in mijn vingers.

Maria En in je hoofd. Probeer enkele witte bolletjes op papier te krijgen en maak die dan zwart. Je zult zien: je wordt er rustig door.

Jean Wat kwam je ook weer doen?

Maria Het dochtertje van de dokter zou graag een handtekening van jou hebben. Ze is een grote fan van jou.

Jean Het vlot niet.

Maria Ga gewoon achter de piano zitten en druk maar op het even welke witte noot en tussendoor op een zwarte: je hebt meteen een prachtige compositie. (gaat tegenover Jean zitten, steekt een papiertje in zijn richting) Gewoon een krabbel.

Jean neemt papiertje aan, zet er een handtekening op en geeft het dan aan Maria.

Maria Op dit moment zoek ik een vriend.

Jean Waar ben je hem verloren?

Maria (lacht) Ik moet hem nog vinden alvorens ik hem kan verliezen.

Jean Veel te ingewikkeld voor mij. Heb je nu een lief of nog niet?

Maria Nog niet.

Jean Dat was dus de reden waarom je naar hier kwam. En moet ik je raad geven?

Maria Helemaal niet. Ik wilde gewoon maar eens met je praten. Zonder verplichting. Is jouw vrouw nog altijd op reis? Ik denk dat ik kortelings ook een korte trip zal maken. Eerst dacht ik aan Portugal, maar de Middellandse Zee leek mij interessanter.

Jean Vooral de Griekse eilanden en dan meer en meer Kreta. Je hebt er alles: bergen, mooie stranden en lekker eten. En héérlijk zonnen en niemand komt in je zonnetje staan.

Maria Veel belovend. Ik moet weg!

Jean Blijf nog.

Maria En hoe is het met je gezondheid? Nog misselijk van de chemo? (even voor ze af gaat) De dokter wil je volgende week zien. Hij gaat over 2 weken graag op reis en wil al de afspraken verplaatsen (geeft papiertje aan Jean, die het bekijkt). Tot volgende week! (af)

Jean Waarom ook niet? (zingt enkele woorden) De Zee. Toen ik haar de eerste keer zag, was ze onstuimig en wild, ik dacht... (zingt die woorden op verschillende tonen, probeert, maar het lukt niet) Waarom, waarom lukt het niet?

Maria af naar midden links. Ilse op en ziet Maria nog net uit het huis van Jean komen. Ilse stuurt een kleine trolley met reisbagage. Ze komt binnen, uitbundig.

Ilse (kust Jean, die verschrikt naar Ilse kijkt) Wat een mooi weertje. Bijna zo goed als op Kreta.)

Jean Waar heb jij leren kussen?

Ilse Goede vraag. Dat moet een van mijn verborgen talenten zijn. Maar ik moet niet verlegen zijn. Het valt mee, hé?

Jean Veel Grieken gekust?

Ilse Neen. Niet veel, wel alle dagen. Weet je waarom Kreta zo fantastisch is? De beroemdste filmen van de laatste jaren zijn op Kreta gedraaid.

Jean En wat is er nu van die jonge Grieken waar?

Ilse Zo jong waren ze ook niet meer. Maar het waren echte mannen. Heerlijk! Mikos komt zeker eens langs. Hij was mijn bodyguard, niet weg te slaan. En als ik iets nodig had, dan was hij altijd in de buurt. Ja, hij komt zeker eens af, alleen wanneer dat weet hij nog niet. Zo druk. Ik heb hem verplicht om eens langs te komen. Ik heb alvast geld gegeven om een ticket te kopen. Dan kan hij niet terug: hij moet komen.

Jean Of hij gaat met die centen alle dagen in een gezellige bar zijn verdriet verdrinken, beetje bij beetje.

Ilse Hij zou hier toch mogen slapen?

Jean Als Mikos echt slaapt is er geen probleem.

Ilse Er is op Kreta niets gebeurd, neen. Hij was veel te tam om iets dynamisch te doen.

Jean Doe maar.

Ilse Ja, jij hebt ook wel je verzetje gehad, heb ik gezien.

Jean Je bedoelt Maria, de verpleegster die een paar huizen verder woont en een papiertje van de dokter kwam brengen? Zij is zeker medisch in orde, veilig. Dat kun je natuurlijk van die Griekse eilandbewoners niet zeggen. Die Mikos is nu waarschijnlijk al met een andere blanke godin aan het aanpappen.

Ilse Ik moet eens naar tante Anja, die woont hier om de hoek, gaan praten. Ik moest een geschenkje meebrengen. Iets wat niet veel kost. (neemt klein pakje uit trolley, naar af, draait zich om) Goed dat je zo positief reageert, Jean! We kunnen volgende maand misschien eens samen een trip maken. Een cruise of zoiets. De wereld zien! (af, Jean kijkt haar na)

Jean (nadenkend) Zou zij nu echt niet weten dat ik nog ziek ben? Dat ik misschien morgen kan doodvallen? Als je zo ziek ben dan heb je dikwijls het gevoel dat je alleen staat. Alleen. Is er dan niemand die wat warmte en genegenheid uitstraalt?

Jean (kijkt naar publiek) De Zee. Toen ik haar de eerste keer zag, was ze onstuimig en wild, pam, pam, (beweegt met de armen, lacht) witte en zwarte bolletjes...Ik geef niet op. Dit lied moet ik nog eerst afmaken, en dan zien we wel. De Zee! De Zee voor Julieke!

Jean verschuift de tafel en de twee stoelen naar het bordje juli.

Jean is bezig met zijn compositie.

Jean Niet opgeven Jean. Doe het voor Julieke. (neuriert het liedje dat nog niet af is) Heeft het leven niet meer te bieden dan kanker krijgen en maar 70% kans hebben om te blijven leven? Alles verloopt vlot zei de dokter? Vlot voor wat? Ik wil overleven, verdomme! De Zee. Toen ik haar de eerste keer zag was ze onstuimig en wild, ik dacht...Overleven! Overleven! Die chemo wil ik niet meer. Die stralingen wil ik ook niet meer. Mijn eigenste karkas moet maar zorgen dat ik terug immuniteit opbouw. Of gewoon doodga, in het slechtste geval. Ik wil componeren. Mijn eigen requiem. Neen, De Zee voor Julieke. De Zee voor Julieke.

Jean zet zich op een stoel, snikt het uit.

Belichting langzaam uit op Jean, licht op dokter naar max.

Jean zit voor de dokter.

Luc (bladert in dossier) Je gaat dood, meneer Vercammen. Gewoon dood. Is dat erg voor jou?

Jean Wat zeg je dokter?

Luc Dat je doodgaat. Enfin, we gaan allemaal dood.

Jean Ja, waarom zeg je dat, dokter?

Luc Omdat je de moed opgeeft. Je neemt je pillen niet meer, je komt niet meer opdagen naar het dagziekenhuis voor de chemo en in Leuven zien ze jou ook niet meer. Wat is er gebeurd, Jean?

Jean Ik wilde nog een liedje schrijven, voor Julieke en dat is ondertussen gebeurd. En nu? Alles moet nut hebben, dokter. Zo maar gewoon rondlopen, zonder doel...

Luc Heb je dat liedje bij? (Jean geeft papiertje aan dokter, die het aandachtig bekijkt) Prachtig, maar...Alleen de zanglijn in solseutel, wat doe je met de begeleiding en een driestemmig koor? Jouw liedje is nog niet af, Jean. En nadien moet je nog één liedje schrijven, voor mij over mijn hond. Als dat klaar is, doe je wat je maar wilt. Als je wilt doodgaan, geen probleem. Kom echter nooit meer naar mijn consultatie, ik wil proberen iedereen zo lang mogelijk te laten leven, ook al gaan sommigen dood. (geeft papier terug aan Jean) Sorry, maar de volgende patiënt wacht. Je mag mij altijd bellen, Jean. (Jean bijna weg, roept hem na) Geef het niet op, man!

Belichting op dokter naar minimum en op tafel van Jean naar max. De tafel staat nu onder het bordje oktober.

Jean zit achter de tafel, kijkt naar de zaal. Plots komt Maria op. Ze komt terug van haar reis.

Maria Het is hier zo rustig. Ik kom terug van vakantie.

Jean Griekenland. Kreta?

Maria Kos. Daar zijn meer bloemen.

Jean En ook een Griek ontmoet? Want die lopen daar toch zo maar los rond. In afwachting van... En hij komt eens langs?

Maria (zet zich) Het is een prachtig eiland. (een beetje kwaad) Waar bemoeit jij je mee? Ik kan de sirtaki dansen en jij niet!

Jean Sorry. Ik zal me maar bij mijn witte en zwarte bolletjes houden.

Maria Neen. Ik heb een Vlaming ontmoet. Een oogarts. Hij werkte er in een plaatselijk ziekenhuis in de bergen. Tien cataract operaties per dag. Hij werkte er voor de organisatie Dokters met Vakantie. Als zijn tijd om is, zal hij eens langs komen. En ik ben er niet verliefd op. Wel heb ik echt veel waardering voor die oogarts uit Aalst. En hoe is het met je kankergezwellen?

Jean Ik ga dood.

Maria Ik ook.

Jean Bij mij zal het niet lang meer duren. Chemo helpt niet meer. En ik zie het niet meer zitten.

Maria Jij moest een goed pak slaag krijgen. Jij kunt nog genezen. Dat heeft de dokter mij persoonlijk gezegd. Maar jij hangt het kleine kind uit. Als je de chemo stopzet en geen straling meer gaat halen...

Jean (kwaad) Wat moet ik dan doen?

Maria Vechten, man! Vechten! En mooie liedjes schrijven. En de witte bolletjes mooi zwart kleuren waar het nodig is.

Jean Ga weg, laat me gerust!

Maria Zoals je verkiest. (af)

Ilse (op, blijft naar Jean kijken) Ik zou je wat moeten zeggen.

Jean Dat kan. Mijn twee oren zijn open. Hallo, spreekt u maar!

Ilse Het is een beetje delicaat.

Jean Ik ben je man, al jaren. Ik heb je al langs alle kanten bekeken! Met of zonder pels en jas aan. Vertel maar.

Ilse Ik heb aan mijn linker borst een soort gezwel.

Jean Een extra tepel, dus.

Ilse (neemt Jeans hand vast en wil die naar haar linker borst brengen) Voel eens.

Jean Ho, liefje. Dat gaat zo maar niet!

Ilse Ik ben bang, Jean. Bang! Wat moet ik doen? Ik ben bang, Jean!

Jean In het ziekenhuis snijden ze dat zo weg, naaien alles dicht en alles is vergeten.

Ilse Jean, ik smeeek je. Wil je dan niks meer voor me doen?

Jean (denkt na) Ik ken iemand die je kan helpen. Een verpleegster. Maria. Zij woont maar drie huizen verder. In nummer 15. Van 9 naar 15 dat is toch niet ver.

Ilse Zij is hier toch al eens geweest?

Jean Zij kan ons zeggen wat **we** moeten doen. Zij kan er voor zorgen dat we niet te lang moeten wachten alvorens we bij de dokter kunnen komen.

Ilse Wil je meegaan?

Jean Kom, we zijn weg! Het zal wel meevallen! (zoen aan Ilse)

Ilse en Jean samen af. Jean ondersteunt Ilse. Een pittig muziekje kan dit einde ondersteunen, terwijl het licht langzaam dooft.

Einde